

Fra Bengt Arnstein DahlOgså smilt biskop Skard
" " " Petjilderup

19. jan.

50

100066

Herr res. kap. Alex Johnson,

Hamar.

Deres brev av 16 ds. har jeg med takk mottatt, og jeg vil gjerne få meddele at jeg heller ser at det omskrevne rykte blir avlivet enn bevist. Det føles ikke som noen vinning å miste tilliden til kirken likeså litt som til samfundet og menneskene i sin almindelighet.

Jeg vil gjerne forsøke om det skulle være mulig å finne frem til en eller anden kilde til ryktet, men det vil nokk ha sine vanskeligheter, for jeg kan ikke huske hvem som har fortalt meg det. Det sirkulerer så mange lignende fortellinger.

Fakta interesserer meg mere enn fortellinger, og det glæder meg derfor å erfare av Deres brev at De personlig ikke har hatt noe med likvideringene å gjøre. Jeg har forøvrig aldrig hørt Deres navn nevne i denne forbindelse og jeg hadde ikke kjennskap til at De har deltatt i hjemmefrontens ledelse.

Men når så er tilfelde, kan jeg ikke tilbakeholde et spørsmål om De der som prest gjorde noe positivt for å hindre disse likvideringer? Og hvad gjorde kirken som sådan for å hindre dem?

Noe som har gjort et utslettelig inntrykk på meg er et intervju kort tid efter kapitulasjonen som dansk Politiken hadde med domprost Hygen, hvor domprosten uttalte: "Quisling må dø", hvilket avisen utnyttet til en fet overskrift over flere spalter. Hvad hadde domprosten med å uttale seg offentlig om det til en avis på det tidspunkt? Viser det ikke den herskende ånd innen den norske kirke? Efter alt som har hendt er vel kirken og prestene i denne sak neppe de rette til å opptre som den høyere morals voktere overfor andre.

Hvis De får ubehagelig fornemte brev fra tidligere medlemmer av N. S., har nokk dette sin grunn i den uforsonlige holdning som De har vist i praksis gjennom Deres avisartikler, og som ikke utviskes ved billige talemåter.

Tenk litt på hvad vi på den "gale" side har måttet gjennomgå. Først isfront med spyting, baktalelser og sladder. Siden blev vi fængslet og dømt som forrædere, hvilket er den styggeste beskyldning som mennesker kan rette mot mennesker. Vi blev registrert som forbrøyttere, offentlig hanet, ydmyket, ærekrenket og forfulgt med alle et flertalls til radighet stående midler inklusive sprogets samtlige skjeldsord- alt forsterket ved gjenntagelsens hemmelighet.

Overlast kan glemmes, men slike dødelige ærekrenkelser glemmes ikke. De vil huskes og komme til å virke gjennom generasjoner hvis det ikke gis full og uforbeholden oppreisning.

Når De i Deres brev hevder: "Men saken, kampen mot N.S. og tyskerne var ikke destomindre rett og nødvendig", så er jeg delvis enig men også meget uenig.

Ingen har hittil bestridt retten til å bekjempe tyskerne og N.S. Men måten det blev gjort på var alt andet enn rett. Den var imidlertid uten enhver innflytelse på det endelige resultat, og har gjort stor nasjonal skade både kristelig, moralsk og materielt og har bragt megen unødig sorg og elendighet.

Den som begynner en underjordisk franktirørkrig utenfor vedtatt internasjonal rett må være klar over, at de dermed automatisk utløser motterror og represalier fra besettelsesmakten likegyldig hvem dette måtte være.

Er dere så ganske sikker på "saken" ? Ikke motivet, det har ingen tvilt på, men saken - fedrelandets sak ? Når det gjelder fedrelandet kommer det vel ikke i første rekke an på dagen idag, imorgen eller det neste år men ene og alene på fremtiden. Hvad vil det bli igjen av "saken" hvis fedrelandet skulle bli utslettet i nær fremtid som følge av den politikk dere har ment å burde delta i ? Alle innrømmer jo nå at Norge befinner seg i en langt farligere stilling enn under den tyske okkupasjon, hvilket vi som er dømt som landsvikere forutså og forutsa. Det vil være en dårlig tröst kanskje å måtte si med kvakksalveren: "Han døde, det er sant, men feberen ham forlot."

Derfor håper jeg for min del oppriktig at det tilslutt trots alt vil vise seg at dere hadde rett i den politiske hovedsak, for hvis det, slik som den internasjonale situasjon er blitt nå efter at Tyskland er knust, skulle vise seg at vi hadde rett, så vil det være uigjenkallelig forbi med os alle både "gode nordmenn" og "landsvikere".

Hvad skal det da tjene til å fortsette dette såkalte rettsoppgjør, som ikke har noe med objektiv rett å gjøre, og som ikke har hatt anden virkning enn å ødelegge og utdype splittelsen ? Er det nasjonal holdning i en tid som denne ?

Cicero har sagt: TI SÅ STOR ER KJÆRLIGHET TIL FEDRELANDET, AT VI MÅLER DEN, IKKE EFTER VORE FØLELSER, MEN EFTER DETS FRELSE. Og på Norges første overordentlige storting i september 1814 blev det sagt: VI MÅ IERE LA OSS LEBE AV VORE FØLELSER, MEN FATTE VORE BESLUTTINGER UDELUKKENDE UNDER HENSYNTAGEN TIL HVAD DER TJENER TIL FEDRELANDETS SANNE VEL I DEN SITUASJON HVORI VI BEFINNER OSS.

og tilslutt en liten historie. En vinterdag sat en forstmann oppe i Nordmarka og spiste nisten sin. Da kom en fuglehund løpende bort til ham. Han forstod at den ville ham noe, fulgte med den og kom frem til et lite stup hvor en skiløper hang utfor med hodet ned og skiene ubehjelpelig i beknip. Under sat en schäferhund og vokter sin herre. Den røk på forstmannen da han nærmet seg for å redde, så han måtte slå den ned for han kunne komme til. Begge disse hunder elsket sin herre, men schäferen tenkte ikke lenger enn den hadde lært. Fuglehunden derimot tenkte lenger enn den hadde lært, og det var den som reddet sin herre.

Norge henger fremdeles med hodet ned utfor tilintetgjørelsens stup, og det er meget usikkert om schäferpatriotismen har vært den eneste rette.

Det er nok den eneste rette.
Den første av de to hunder.

Gjennemslag av dette brev går samtidig til biskop Skard og biskop Schjelderup.